

Fejér megye talajainak mikroelem-ellátottsága

PÁLMAI OTTÓ

Fejér megyei Növényvédelmi és Agrokémiai Állomás, Velence

A mezőgazdaság intenzív fejlesztése, ezen belül az egyoldalú makroelem-trágyázás lehetővé tette a nagy termések elérését, másrésztől viszont olyan problémákat vetett fel, amelyekkel a gyakorló üzemi szakember a korábbiakban nem találkozott. Fejér megye adottságai mellett e problémakör egyik legjelentősebb kérdése a talajok mikroelem-tartalma és ennek a növénytermelés eredményességét befolyásoló szerepe.

A "Műtrágyázási irányelvek és üzemi számítási módszer" című kiadvány irányelveit alapul véve a megye talajainak 21,7 %-a rézzel, 25,3 %-a cinkkel gyengén ellátott, míg mangán-hiány gyakorlatilag nem fordul elő.

Az elmúlt 15 évben alkalmazott intenzív tápanyagutánpótlás /évente kb. 400 kg NPK hatóanyag/ is kedvezőtlen hatást gyakorolt a növények mikroelem-felvételére. Amíg a talajok P_2O_5 és K_2O tartalma 2 - 2,5-szeresére nőtt, a mikroelemtartalom változatlan maradt.

Búza növénynél a vizsgálatba vont terület döntő többségén tapasztalható Cu-hiány, de a Zn-hiányt mutató terület részaránya is nagyon magas /1. táblázat/.

1. táblázat

A búza bokrosodáskori állapotában tapasztalt tápanyaghiányok %-os előfordulása Fejér megyében

Év	Terület/ha	N	P	K	Ca	Mg	Mn	Zn	Cu
1984.	7.410	12	-	1	-	9	-	51	72
1985.	15.047	14	1	4	15	36	22	60	83
1986.	12.154	30	5	15	15	46	9	56	66
1987.	12.288	20	20	3	2	27	2	39	67
Átlag %		19,4	6,9	6,1	9,2	32,0	9,9	52,0	72,7

Az általam elkészített megyei mikroelem-mérleg azt mutatja, hogy cink és mangán tápelemekből már a 60-as évek második felében negatív volt, míg réz tápelemből a 80-as évek elejétől vált negatívvá a mérleg /2. táblázat/.

2. táblázat
Fojér megye mikroelem-mérlege
tonna/évben kifejezve

Évek	Tételek	Cu	Zn	Mn
1965-1969.	Veszteség:	8,469	41,092	120,223
	Nyereség:	11,621	25,289	96,814
	Egyenleg:	+ 3,152	-15,803	- 23,409
1970-1974:	Veszteség:	10,127	48,772	136,149
	Nyereség:	12,616	33,635	91,756
	Egyenleg:	+ 2,489	-15,137	- 44,393
1975-1979.	Veszteség:	12,539	59,971	159,376
	Nyereség:	13,497	36,383	95,419
	Egyenleg:	+ 0,958	-23,588	- 63,957
1980-1985.	Veszteség:	15,029	71,491	183,266
	Nyereség:	11,825	31,259	84,621
	Egyenleg:	- 3,204	-40,232	- 98,645

Összességében megállapítható, hogy a megye talajainak kedvezőtlen mikroelem-ellátottsága akadályozhatja a magasabb hozamok elérését. Az előrelépés érdekében feltétlenül szorgalmazni kell a talaj- és növényvizsgálatokra alapozott, üzemi technológiába illeszthető mikroelem-utánpótlást.

Szilárd mikroelem-tartalmú műtrágya hiányában nagy területen alkalmazott folyékony és szuszpenziós műtrágyákhoz már viszonylag egyszerű megoldással mikroelemek keverhetők, így a táblaszintű tápanyagutánpótlással egy menetben elvégezhető a mikroelem kiegészítés.

Tapasztalataink alapján, a szakszerűen végrehajtott mikroelem-kezelések hatására egyértelműen nő a növények mikroelem-tartalma és az esetek többségénél szignifikáns termésnövekedést is kaptunk.